

Oglasni, pripasana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novece ... predbrojbu, oglase itd. salje se naputnicom ili poštalicom post. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najblizu poštu predtiskovnika.

Tko list na vremenu ne primi, neka to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poština, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Maholja.

U nakladi tiskare Laginu i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

P. sl. br. Pr. 41/12.

ODLUKA.

U Ime Njegova Veličanstva Cara! C. k. Okružni kao tiskovni Sud u Rovinju vijećajući o predlugu mjesnog c. k. Državnog Odvjetništva od 15. 8. 12. Sa. 41/12. je

sudio

Sadržaj odlomka od riječi „a onda opet“ do riječi „negornom fundamentum“ u članku „U Austriji sve moguće“ uvrišenom u tijedniku „Naša Sloga“ br. 33, od 15. l. m. tvori objektivni učin prestupka predviđenog u § 300 k. z.; potvrđuje se izvršena zapljena, zabranjuje se daljnje širenje spomenutog tiskopisa naredujući uništenje primjeraka, zaplijenjenih i objedovanje naročne odluke u službenom listu „Osvetnike Triestino“ te o narednom broju spomenutog tijednika na prvoj strani.

Razlozi

U zaplijenjenom članku se govori o tobožnjem prestanku funkcija vladinog komesara u Puli koncem tekue godine te odnosno na pronevjerenju kod obne puklje se napada vlasti isto i neosnovano. Orij odlomak članka sadržava označenoj na § 330 k. z.

C. k. Okružni sud, odio V.

U Rovinju, dne 17. augusta 1912.

dr. Šibra m. p.

Gdje je hrvatska porota?

Ovo pitanje nameće nam se pred svakom zajedničkim porotnim sudu u Rovinju; pitamo pak, kad će moći prestati zaklinjati i moljekati, da se tom našem vitalnom pravu već jednom udovolji.

O tome pisali smo već nebrojeno puta u našem listu i bijelodano dokazali, kako se u tom pogledu proti našemu narodu u Istri nezakonito, da bezpravno postupa; kako se sa najuzvišenije institucije jedne ustavne i pravne države našemu narodu nanaša najveća krivica, kako našemu narodu kod porotnih razprava sude suci, koji naš narod ne razumiju što u svoju obranu govori.

Glavno i najvažnije načelo svakog prava jest, da sudac mora izravno razumiti dobro okrivljenika, boće li da mu pravo i pravedno po zakonu sudi. Zato i je to načelo strogo propisano i preporučeno svim sucima, da isto savršeno i duševno provadaju a uz to još normirano posebno naredbom ministarstva pravde, kojom se za Istru svima sucima naredjuje, da moraju u Istri občiti sa strankama izravno i hrvatskom dotično u slovenskom jeziku, jer i to jedan od zemaljskih jezika, kojeg rabi većina pučansista u Istri. Time je dakle izričito označeno ili bolje naredjeno, da se kod svih sudova u Istri ne smije rabiti tumačta za nijedan od zemaljskih jezika u Istri. To viđeni naravski porotni sudisti, za pukce sace — kako nazivaju porotu — tim više i nužnije, da pukci suci izravno razumiju obtuženika u njem jeziku, što su obično pučki suci živjeli da sude u težim deliktima, koje imaju za poslijedicu veću i težu kaznu, pak je posve naravno, pravo i posteno, da ti suci izravno i dobro razumiju i shvate težinu čina i okolnosti pod kojima je učinjen, ako hoće pravedno i po za-

koni te po svojoj duševnosti lotno označiti krivnjivili nekrivnjiv obtuženika. Sovišno bi bilo dakle govoriti o važnosti pravosudstva pukčih sudaca, dok svi znademo od kakove je odlučne vrednosti takav pravosudak, gdje se radi o životu ili smrti, obstanku i sreći ne samo pojedinaca nego i cijelih obitelji, dapaće višeput i na stotine porodica.

Zakoni pak, stvoreni u Austriji i potvrđeni od Nj. Veličanstva cara i kralja u valjani za sve narode u ovoj poli naše države, dakle i za Hrvate i Slovence u Istri, kako rekosmo točno i precizno normiraju ustanove, kako moraju svi suci svim narodima pravo i pošteno suditi i postupati. Nu svi ti zakoni još se prema narodu hrvatskog i slovenskog jezika u Istri kod porotnih sudova ne veže pošteno i pravedno.

Iz zaostalog iskustva poznato je, da se još uviek kod svakog porotnog zasjedanja u Rovinju na razpravama proti ljudem našega jezika rabi tumačta. Da je to protuzakonito i u nebo vapijući krivica na našem našem narodu, osvjeđenoti su svim čovječtvom i duševnošću prožeti ljudi i suci, ali ipak više sudske oblasti neće da tu nepodobstvu, nepravdu ukloje, nego dapaće okružni sud u Rovinju uporno porotu na krivicu kod svih porotnih zasjedanja unatoč svih prosvjeda sa strane naših prvaka, odvjetnika i stranaka, koje su imale tu nesreću, da budu pozvane na odgovornost pred porotno sudiste u Rovinju.

Da podkrijeimo našu tvrdnju o okružnom sudu u Rovinju, navesti ćemo jedan eklatantan slučaj između mnogih i mnogih, koji dovoljno ilustrira duh, volju i spremnost sudske oblasti, kako dolazi u susret našim opravdanim i na zakonu utemeljenim pravicama.

U kaznenoj paroci Pr. 5/10 zatražio je obtuženik od okružnog судa u Rovinju, da mu se odredi uredovnog branitelja, koji hoće i može da ga brani u hrvatskom jeziku, jer će se obtuženi tekom cijele razprave služiti tim jezikom. Okružni sud odredio je takvog branitelja u osobi dra Grossicha, odvjetnika u Rovinju. Obtužnik je posebnim predlogom odklonio tog branitelja s razloga, što dr. Grossich ne samo što nebi mogao nego nebi niti htjeo obtuženika braniti hrvatskim jezikom, na što je okružni sud odgovorio, da nije pravač poduzeti nikakve druge odredbe, pa potvrđuje svoj prvažnji zaključak.

U istoj paroci postavio je obtuženik predlog za delegaciju porotnog sudista obrazloživ ga temeljito i dokazima, kako ne samo većina sudskog senata ne poznaje hrvatski jezik — među tima jedan, sada pok. dr. Laurentičić niti rieči (kako je sam očito primarao) — nego i svih dvanaest porotnika ne poznaje niti rieči hrvatski. Predsjednik okružnog судa u Rovinju g. Covaz popratio je taj predlog od njega nastavljenim izvjeđem u njemackom jeziku na hrvatsko sudsiste u Beču, u kojem je uzvrdio (g. Covaz pročitaje taj vas umri dokumenat u spisima Pr. 6/10),

da svi senatski sudci poznaju hrvatski jezik; da od porotnika poznaje nekoliko taj jezik, a za ostale koji ne poznaju hrvatski, da je providjeno sa tumačem, kao što to uviek dira.

Za naše predplatnike priredili su odmah drugo izdanje.

Opazimo samo, da su nam zaplijenjene stave pisane hipotetičkim načinom, te smo tom zaplijenom poduteni, da u budućnosti nesmijemo u pisanju upotrijebiti niti riječ „akto“. U Beču na carskoj zgradici napisano velikim slovima: „justitia regnum fundamentum...“

Na koncu bismo utolili g. cenzora, da nas u buduće ne obavistiti o zapljenjenu načinu dva sata, otkad je primio otisak na cenzuru, tako, da je već tada bila cjeva naklada dotiskana i spremljena za postu, time nam je nanešen veliki trošak.

Stuplo u stanje mlađa Veleč. g. Karlo Kekolj, superior c. i kr. ratne mornarice u Puli, stupio je u stanje mira. Na njegovu mjesto imenovan je car i kralj za superiora ratne mornarice I. razreda vel. g. Antuna Jakla.

Jednakopravnost po talijanskom kraljevstvu. Mjestni organi kamorre u svojoj impertinentnosti piše, da mi Hrvati u Istri nemamo pravo na jednakost s Talijanima Istre, jer da oni imaju u srednjim školama G3 65 po sto dječaka, dok mi Slaveni imaju samo 23-45 po sto, i što mi Slaveni Istre placamo za dve trećine manje poreza nego Talijani. Time hoće da pokazu na svoju kulturnu nadmoć i prenemrcu nad nama. Tako može pisati samo debelokozac, koga ne može obititi rumenito stida, a koji je do moguće prožet najnižom bruturom. I vrabcima je poznato, kakve prilike vladaju u Istri u pogledu naših škola. Talijani od uviek na vlasti obiskrili su i preko potrebe svoje graditice škole, a u Istri samo imaju tri gimnazije, dok mi Slaveni u cijelom austro-ilijskom Primorju imaju samo jednu podpunu i jednu malu gimnaziju u narandžnom jeziku. Po tome jesu brojem dječaka Talijani jači od nas, ali ta kolikočina neznači još superiornost kulture, jer Talijani Istra ne može i ne ce nikada presegati talijansku kulturu — ona se njih ne prima radi prirodjene pokvarjenosti negata, koji jedino još podržavaju neko talijanstvo Istre.

Što se tice preimnutva Talijana u Istri nad nama, nebi bilo čudo da nisu Talijani gospodari svega zemljišta, dok kroz stoljeća i stoljeća stope na vlasti i harace ovu neštrenu zemlju po miloj volji. Ali sva ta superiornost imućnog stanja ne daje Talijanima još pravo na superiornost gospodarsku i političku, jer jao si ga državi, koju bi podržavale gradske lijeve, pokvarene dangube; jak je zdrave mišice našega naroda, njegov rad i marljivost vitev davaju koristi državi u mjesec dana nego gospodarstvo Talijana u deset godina. Napokon doći će vrieme sve naravni procesom, kad će gradski gospodarstvo talijanski pitati kruha u svoga nekadašnjeg roba. To se već u nekim predjelima Istre događa.

Pistarima kamorre pred razlogom uviek petamni um, pak se hvataju otrečnih strata.

Jos jedan s onkraj brave (29.). Na nalog suda izratitelja upušten kradjai pre-

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

— Slogom rastu male stvari, a neslogu sve pokvaru! — Naroda potvor! —

Zaplijenjeno!

Zaplijenjeno!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Kodjedan Njeg. Veličanstva cara i kralja Franu Josipu I. proslavljen je po običaju svećano takodje ljetos i to dne 17. i 18. o. m. Ordje u Puli proslavili su osobito svećano taj dan vojnički kruge i to koli na kopnu toli na moru. Službam božjim prisustvovalo je vojničko društvo na vjetbalistu, a u stolnoj crkvi državni činovnici.

Zapljena našega lista. Zadnji broj našeg lista zaplijenila je redarstvena oblast u Puli radi vesti pod naslovom „u Austriji sve moguće“.

vara na občini puljskoj uapšen je u utorak na večer glavnog mašinista občinske inunjanje Roman Chlistowsky.

Dovite se. Na tabli, što ju je postavio vojni erar u ulici Monvidal pred tvrdnjom cita se ovo: "Postopanje ararste gruntonice jedes poka glegitimatne sobranju".

Steta, da neznamo za glasovito ime onoga visokoučenoga, koji je to dao napisati. Zastavljuje doistu jednu „hundsmedalju“.

Za Dražbu. U Hotelu Balkan sakupio je na carev dan Ivan Vitasović K 5 za Družbu, koje darovaše: Surian, Kučera, Ulcer, Udovičić, Gobbo i Vitasović.

Iz Barbarige. Veselo društvo kod g. Simuna Lanča u Barbarigi sakupilo je za Družbu K 360, koje darovaše: po 1 K Jerko Sulina, Simun Lanča, Fran i Josip Jurić; po 20 h Bartol Sulina sin Jerkov, Anton Sulina sin Jerkov, Antonia Sulina supruga Jerkova. Živili darovatelji!

Obrodno stanje u Medulinu. U zadnje se vrijeme u našem mjestu zbijaju stvari, koje se ne dogadjaju ni u kojima je proglašeno obrodno stanje.

Do sada se sve nekako pretpričalo, ali ono što se dogodilo u oči kraljevog rođendana prekoračuje onu strpljivost i povod je velikom ogorčenju prema oblasti. Tog je dana naime občina sa svojim občinama htjela na dostojan način proslaviti rođendan našeg siedog vladara i naredila občinskoj glazbi da u predvečer koncertira na trgu i po ulicama, kad ali iznenadno dodje zapovijed od policije, da je glazbi zabranjeno igrati kroz to vrijeme radi javnoga mira i reda. Istu večer je posada žandarmerije bila pojačana za 6 osoba tako da ih je bilo svih skupa 13.

Kasnije smo doznali, da je isti dan pitao za dozvolu sviranja i ovlašćeni „Falco“, drustvo sastojecé od 15 osoba, od kojih četiri (među njima tajnik, kažnjen na 3 mjeseca zatvora radi krivog svjedočanstva) talijanski podanici, pa da su se radi toga oblasti bojale nemira.

To je grozna nepravda, kad se uzme u obzir da je u Medulinu samo 1 po što talijanskog elementa i to sve tudjinci od kojih polovica talijanski podanici.

Ne vjerujemo, da je policija Puljska tome kriva, jer znamo da u Puli, gdje im preko 50 po sto metljanske narodnosti, ipak na svu koncertira izključivo talijanska handa. A ovde gdje Talijana ima samo 1 po sto pa da bi oni uživali iste pogodnosti kao i mi. Bit će stalno i po njegovu kazivanju istinito, da je sve mu tomu krv ovdasni žandarmerijski zapovednik Švaldo, jer on prima zapovijedi u Informationsbüro-gostioni, u kojoj je svojedobno austrijski oficir skinuo nekoje slike sa zida i pogazio na očigled gospodara onda talijanskog podanika. No to nisu naši posli, već radi javnoga mira i reda upozoravamo mi sada c. k. kotarsko poglavarstvo na slijedeća pitanja:

1. Zašto ne dade dozvole društvu „Falco“ da koncertira na ulici, kad ono isto ni o slučaju dozvole to uđisti neće?

2. Zašto ne dade ispitati koji su to ljudi koji raduju se „Falco“, od kuda su dobili instrumente i kdo plaća glazovog maestra-radnika — „un giorno di festa“?

3. Jeli znano tomu poglavarstvu da smogući wachtmeister Švaldo ima svoj poseban informationsbureau, da je tužio više puta občinsku glazbu za ono, što je recimo Falkima dozvolio.

Ako to poglavarstvo sve to dobro izpita, onda će doći do osvjetljenja, da u Medulinu nije bilo nikada nereda, dok se nije počela protestirati najgorje tipove i da bi bilo dobro dignuti iz našega mješta čovjeka, koji premda je zapovjednik u jar- noj službi, ipak ne uliza nikakve simpatije u mjestu, dapače stalno je, da ako c. k. kotarsko poglavarstvo i nadalje javne stvari medulinske prepusti hirovitima

toga čovjeka, da će jedino radi njega trebati u inače mirnom našem mjestu veća i jača sila, koja će razjarene moći umiriti.

Prijatelj mira.

Lošinski kotar:

Iz Malog Lošinja, dan 8. kolovoza 1912. Već smo se duž vremena pripravljali na onaj nemili dan koji nas je imao zadesiti, naime na odlazak odljubljenog popa Iva Mrakovčića. I evo sad se tužna srca vraćamo, jer smo odpratili dobrog našeg popa Iva, koji podje u drugo mjesto, u Lubenice, da onđe svoj blagonsui rad na dobrobit onoga puka nastavi. Čestitalo lubenčanima, što su u njegovoj osobi dobili svećenika u svakom pogledu današnjega doba na svome mjestu, koji će im biti u svemu pravi pastir.

Nećemo spominjati sve njegove zasluge, nećemo nabratati što je on sve za Lošinj učinio; dosta je, da spomenemo obču žalost koja je nastala u našoj stranci nad njegovim odlaskom.

Dragi pope Ivo, Bog Vas pratio u Vašoj novoj postobjini i blagoslovio Vaš rad i trud, a našim će scinu za uvijek ostati upisano Vaše ime. To Vam budi znakom zahvalnosti koju Vam drugačije izkazati nismo mogli.

Lošinski Hall, dan 16. augusta. Dragi gospodine urednici. Dopustite i meni malo prostora u Vašem cijenjenom listu, da Vam izrečem ono, što mi je kao zabrinutom ocu na srcu.

Nekog sam dana prolazio mimo ovadnjeg kinematografa, i evo na moje veliko čudo jedna velika slika, koja predstavlja neku Veneru. Možete si misliti, kakva je to slika, jer me je sram opisati ju. I ta vam se je slika redom dva večera prikazivala. Kad je takova slika kakova mora istom biti njezino prikazivanje. Da je ta slika izložena u kakovom kulu, gdje ju malo tko vidi, ni pol jada, ali ona Vam stoji bezobrazno izložena u ulici, kuda prolazi najviše ljudi. Gledalo ju stara a najviše mlado; i ta mladež zauzimje skoro najviše mjesta u tom kinematografu. Kakova duševnu hranu dobiva ta mladež iz tih i takvih predstava, s kakvim odusevlenjem polaze iz njih, kakov si pojam onda stvaraju o najviše potrebitom moralu, ne treba da vam govorim. Zbilja su to stvari, koje bi morale zbrinuti svakog čaca a ponajviše naše oblasti (naši ste ili), ako se izvjesi gdje god hrvatska trobojica, tamo su financijeri i svi do vrugtega. Op. slagara).

Citao sam, da druguda oblasti strogo pane na te kinematografe, kakove slike prikazuju, ali kod nas vam svi spavaju. Čini mi se, da ćemo mi brzo početi hodati kano raci nazad — kako i u Francuskoj — ne budu li oblasti duševno svoje dužnosti ovršile. A koji će biti tomu krov? Mishim, da ne treba puno razbijati glavu.

Zbrinuti otac.

Iz Beloga na Cresu. Čuje se, da se u Belom na Cresu nalazi već nekoliko mjeseci kao postajevod žandarmerije neki g. Toros, koji je došao iz Gradiske, te doveo sa sobom i svoju bolju polovicu. Taj se je tamo vrlo brzo udomio, te valjda misli, da je Beli, odnosno cijeli otok Cres „la patria dei“ . . . *

On nitko ne radi, jer cijeli poprednje prošodi u svom katu, loredi ribe našeg mora te pri tom sa svojom gospodnjem pjeva: „Lascé pur che i canti . . .“ pjesma, koja je kod nas najstrožije zabranjena.

Uz to pjeva i oni Legini: „Vita Dante, il Gran . . .“ i „Vita l’Istria . . .“ Razumijemo, da se moraju Beljani nad tim ne samo izgrafati nego također na nadležnom mjestu protestirati najodlučnije proti takovom izazivanju. Po bilješci donu u i kasno u noć čuju se i na ulici i na njegova slana one nepatenjatke pjesme. Naravno, da ne može pak loga vite tripti-

pak zahlevamo, da žandarmerijsko zapovjedništvo u Trstu proti tomu čovjeku bezodlačno najstrožje postupa. Upozorujemo, da se može dogoditi žandarmeriju ono isto kao pred par godina.

Upoređe se taj čovjek ponosa, kao da je on bog (sic!) u Belom. Ljudi su ga davno do grla siti, premda je naše stanovništvo najmorniće na cijelom Cresu.

Nije čudo da tako cvate ireidentizam, koga propagiraju sluge vlastnog gospodara. —

Krčki kotar:

Iz Krka. Kako sam u broju 32. od 8. o. m. „N. S.“, občao vrijednim čitateljima nešto pisati o našem poglavlju, umoliv ih neka se stepre, dok se osvijedčim o istini, pa da će ih već obavieti, što je na stvari. Da izradim vrijedne čitatelje iz zaobilježnosti, odlučio sam, da napišem nekoliko riječi.

Nas se poglaviti vrlo slabu ponesao pri svojem nastupu (sto je već bilo izneseno u Našoj Stagi) — uvidiv sada i sam u kakovo je kolo zapao, srami se, te bježi. Kako se govorilo vec na sva usta, da već neće ni doći natrag na svoje mjesto — bojali smo se, da smo ga izgubili, ali nas jučer razveselio, domagiv od nekud. *Moguće da je donesao sobom direktivu za ratovanje u buduće.* Vidjet ćemo.

Unesao je on neslogu i nepovjerenje medju samim činovnicima. Ovaj je čovjek vrlo drahčan, pa držim, da se nebi mnogo sagriesilo, nazvav ga „Janus“.

Nekoje osobe polagale su veliku nadu u njega, pa i sami presvjetli uzvraća mu posjet (čin uglađenosti), premda toga nije nikad učinio prvačnjem glavaru. I ovdje je neka zagonetka po srijedi — tko je riješi? Ljudi kratkog pogleda, koji ga za jednu lijepu riječ proglašuju dobrim i vrijednim, a ja pak kažem: da bi on bio vrlo vrijedan, ako politička služba sastoji u samim kumplimentima — premica testo ko da mu se nadje.

Ne trebamo mi komplimenata, nego ćeste volje za učiniti što dobra za ovaj kotor.

Ljudi poznavajući njegovu dobru volju, pa željni s njim govoriti, dolaze u grad, da ga potraže ne kapetanatu, ali dosav pred zgradu ne vide vise plote, koja je prije stajala na balkonu dotične zgrade. Gledaju i odlaze pitajući prolaznike, kamo se preselio kapetanat? I nama je čudo, sto je s onom plotom? Znamo, da su kuću bojudisali pa i balkon na kojem ona stajala i da se ne zamaže izvadili je, ali prošlo je već ovome mjesec dana, a plote još nema. Ovdje nam se namiče crna misao, nije li moguće i ono nekoliko hrvatskih riječi njemu trn u oku. Ali ćemo moći čekati godinu dana dok se pobojdimo, kao što se to dogodilo i na poreznom uredu.

Mimogrede spominjem i ovo: zar smo u Slavenkoj Austriji ili u kojem predjelu Reicha, da se njemacki uredju i svuda postavljaju na prvo mjesto. Zar neće biti i ovom već jednom kraj? Zašto se hrvatski natpis postavlja na zadnje mjesto? Zar nismo mi mnogobrojniji nego li Talijani? Austrija hoće još uvek, da tjeru onu nestručnu politiku: dok je ona izvan pribjelji, u njoj je najteže onomu, iko joj je najviše dobra utinio. Zašto su Hrvati na potoci lievali krv, zar njim je ovo plato? Svajđe zapostavljeni.

U pribjelji je ona Janje umiljato, a iz našeg pribjelja ona postaje bijesna rukodlak. Zar se mi Hrvati moramo uvijek zadovoljavati mrvicama nezauzimnih života? Do vidova!

Voloski kotar:

Istarska Villa u Kastvu predaje dne 25. o. m. na „Fertlici“ u korist novo ustanovljene „Pukke kojtinice“ večki koncer-

rat sa plesom. Uz vrlo bitani program, koji će biti naknadno objavljen, bili će saljita posta sa nagradom u leptice, srećov i ribolov se vrlo biranim predmetima. Umoljavaju se stoga bratska država, da toga dana ne priredjuju ni zabava ni koncertala. — Odbor.

Razno iz Mošćenica. Mjesto očekuje liječnika. Da se zadovolji davnog potrebi domaćeg putanšta i stranaca, koji najviše u ljetu k nama dolaze, odlučilo je naše občinsko zastupstvo ustanoviti mjesto občinskog liječnika sa sjelom u Mošćenicu ili u Mošćeničkoj Dragi prema izboru dočitnog liječnika. Natjecaj i ujeti bit će prema zaključku zastupstva oglaseći takodjer u Našoj Stagi. (Učinjeno već u današnjem broju. Ured.)

Preporučamo ovime našim lijećnicima, da se za ovo mjesto natječu, jer je vrlo račno i za našu narodnu stvar u ovoj občini gotovo odlučno, tko će biti postavljen na ovo mjesto.

Novi poštanski ured u Mošćeničkoj Dragi. Naša liepa Draga dan na dan vidljivo napreduje. Najnoviji napredak imademo zaobilježiti ustanovljenjem novog poštanskog uredu u Dragi. Dne 24. pr. mjeseca bio je otvoren natječaj po ekspedientu za to mjesto, a kako se čuje, imao bi se ured otvoriti dne 16. rujna o. g. Do sada je u Dragi bila post sabiralnica.

Radije oko mola u Dragi. Kako je u „N. S.“ bilo javljeno, započelo se bilo prošle godine sa gradnjom mola u Dragi. Preko cijele se zime nije ništa radio i tako nije posao bio mnogo napredovao. Očekivalo se je, da će radnja započeti na novo barem u samom proljeću, ali morali smo gledati kako lijepe vremena prolaze a ništa se ne radi. Istom potekom lipnja mjeseca započelo se opet sa radnjom i te bi da se požarilo s neke strane, jer se prihvateno brzo radi. Tek se pogovara, da poduzetnik ne mari, da brzo posao svrši, jer nema potrebitog materijala na raspolaganje. Uz sve to nadamo se, da će do buduce ljetne sezone ipak i naš molo biti u redu te će mjesto time u velike napredovati.

Školska zgrada u Dragi. Već 2 godine vode se pitanje nove školske zgrade u Mošćeničkoj Dragi, a to sve krvnjom raznih činovnika i činovničica, od kojih svaki misli, da imade činiti svoje opazke i primjetbe na način i troškovniku. Sada poslije tolikog mazaranja reč bi, da se to pište pitanje priucu svom kraju. Občinsko je natječe zastupstvo zaključilo, da se raspisće do 15. rujna natječaj za javnu dražbu gradnje nove školske zgrade, koja će se podignuti na vrhu Drage.

I tako i Mošćenice male po malo napreduju, hvala Bogu!

Razne primorske vesti.

Neki nabi ljudi. Baš pravo, da se već jednom iznese pred javnost grijehote, što ih nekoliko po imenu nose hrvatske inteligencije, počinje na ustru onog svetog cilja, za koji mora da teži svakog činsta i neokuljano hrvatsko i slovensko srce. Sto skrjite treba da se pobliže upoznamo sa svim onim Hrvatima i Slovincima, koji su se poput kukolja uvršli u našu narodnu, presvetinju i gospodarsku društva iz piske slobodnosti. Naredne nečajnjike moramo isto tako izbrisati iz naših društava, kao što i odrde, jer oni su malo ne isto tako pogubni onom našem narodnom razvijatku, koji ima da se razvija. Od narodnog bojkota tražimo, da bude svajđe i u svemu naredan. Takav mora da bude i naš demaci sin, koji je upoznao da u negovim zilama teče hrvatska krv; a potrebno treba da u narodnom pogledu prednjači još neukren kmetu svaki onaj, kome smo has mi podali svakidaju koju liječnika, na kome je prijetila ekstrijerac. To tražimo i tražiti ćemo od svake koji se nalazi u narodnoj službi, za-

ugom onih naših narodnjaka, koji su svoj život živili, da nam se povrati ono, što nam se otelo. Brat, koga smo kao brata u milost primili, treba da je uz nas. Ako takav neće da bude, onda neka putuje onamo, od kuda je došao. Preporučamo im, da malo ispitaju svoju savjest, te da se već jednom odluče... Ili biti naroden ili mar... Ustrpljivosti tuči će naskoro dvanaestu uru. Do vidova.

Slovenec u Trstu za svoje školstvo. Tršćanski Slovenci obdržavali su predprose nedjelje veliku pučku skupštinu, na kojoj su vičali o tom pitanju. Govorio je predsjednik polit. društva „Edinost“ dr. J. Wilfang, te je razložio strašno zapostavljanje slovenskog školstva sa strane vlaste, koja i u Trstu i u Primorju podupire talijanski i njemacki elemenat proti Slovencima.

Dr. Ribaf u govoru, koji je izazvao burno odobravanje, bavio se stvarno školskim pitanjem u Trstu, a na koncu je u kratkoj rezoluciji rekaptitalirao slovenske zahtjeve na školskom polju, koji idu za tim, da se u Trstu prije talijanske univerze podignu slovenske pučke, srednje i strokovne škole i da se u slučaju osnutka talijanske univerze osnuje uz nju takodjer i slovenska.

Izjava Istarske omladine. Dne 11. o. m. imala je naša istarska omladina u Voloskom-Opatiji brojno posjećeni sastanak, na koji su došli omladinci iz svih krajeva Istre. Na sastanku se je vičalo o javnim prilikama hrvatske domovine, te je jednoglasno prihvatan slijedeći zaključak:

Hrv. nacionala omladina iz Istre na svom sastanku držanom dne 11. VIII. o. g. u Voloskom-Opatiji osvrnuvši se u tijeku sastanka na političke prilike u domovini Hrvatskoj jednoglasno je zaključila, da se obrati na hrvatski i srbsku omladinu, da voći demoralizatorno djelovanje reakcije sa strane sistema podržavanog po komesaru Čuvaju, te da to pitanje učini pitanjem čitavog hrvatskog i srpskog naroda. Ona nadalje pozivlje sve narodne stranke u svim hrvatskim zemljama, narodne zastupnike čitavog hrvatskog i srpskog naroda, da već jednom ozbiljno započne zajedničku akciju za ustav u materi zemlji.

Atentat na kr. komesara Čuvaju smatraju izljevom ogroženih narodnih duša, punih mladeničkog zanosa, te tom prigodom odsudjuju nesavjesni postupak državnih činovnika vjestaka na zagrebačkom procesu, ponizujući time čitavu modernu znanost i smotreći time sav hrvatski narod pred cijelim kulturnim svijetom — i pozdravljaju kolege, koji trpe za prava domovine.

Volosko-Opatija, mjeseca kolovoza 1912.

Hrv.-Slov. narodna omladina. Družbina poduzeća. Za drugo polugodište god. 1911. primila je naša Družba od g. Frana Lentića, trgovca u Trstu, u ime čistog dobitka na prodanom sapunu i sivečama K 521:40, a za prvo polugodište ove godine K 402—. Lijepi ovaj prihod, kojim je nadaren naša Družba svjedoči, da su gornji artikli osobito u volji našem narodu, pak upozorujemo naše rodoljubne krovce, da svoje trgovine samo s njima vrbiju, da ne bude ni jednog našeg artikla, koji bi se služio tudi protiv doma, od kojih nema naša Družba koristi. Naprijed za Družbu.

Prvi tabor istarskih omladinskih društava vršili će se — kako čitamo u „Slovencu“ dne 25. augusta u Bermu — občina Pazin — i to povodom sastanka gospodarstvenika.

Oproštaj.

Na odlazku iz Pule ne mogavam se osobno oprostiti od svih mojih prijatelja, kličem im ovim putem srdačan z Bogom!

Ljubljana, 20. kolovoza 1912

Karlo Kokolj,
superior e. i k mortuarice u m.

Franina i Jurina.

Fr. Va Materadi da imaju jeneva novega muzikanta.

Jur. Brate od kada?

Fr. Niki dan na tribunale va Rovinju da je priznal, da zna muzikat... od zada.

Jur. Onda si more promenit ime Pellegrin va Perdačin.

Fr. Vero mu ne sali ječnika i satola, ako ne bude mogal multu platiti.

Jur. Onda će moć po svoju muzikal.

Oglas dražbe.

Javlja se do občeg znanja, da će se dne 15. septembra 1912. držati u občinskom uredu u Mošćenici javna dražba za izgradnju občenske škole u Kraju, mjesto Draga kraj Mošćenica.

Ponude se primaju pismeno i zatvorene na manje od izključne cene od K 47.481:44 Četrdeset sedam tisuća četrsto osamdeset jedna kruna i četrdeset i četiri para.

Svaki nudit će imati položiti jamčenju u gotovom novcu ili u vrijednostnim il-

jamčenjnim papirima od 10 po sto isključne cene.

Nacrt, troskovički i uvjeti dražbe stoje na pregled u ovom občinskom uredu za vrijeme urednih sati.

Občinsko Glavarstvo
Mošćenice 16. kolovoza 1912.

Naćelnik: Persich s. r.

Oglas natječaja.

Otvara se natječaj na mjesto občinskog liječnika u Mošćenicama s porezom občinama Kalac, Kraj, Draga, Baršec i Matunovo na godišnju placu od 3000 K i pristojbe, koje se imaju ustanoviti sa liječnikom, koji će imati da drži farmaceutički ormari i koji treba da poznaje hrvatski i talijanski jezik. Sjediste liječnika biti će Mošćenice ili Draga po volji samog liječnika.

Molbe imaju se podnjeti na ovo občinsko poglavarstvo do 30. septembra 1912.

Občinsko glavarstvo
Mošćenice, 16. kolovoza 1912.
Naćelnik: Persich v. r.

Oglas natječaja.

Otvara se natječaj na mjesto občinskog liječnika zdravstvenog okruga Roč-Buzet sa sjedištem u Roču i to na temelju pokrajinskog zakona od 12. kolovoza 1907. br. 39.

Sa otom službom sklopitana je godišnja plaća od K 3.800 (tri tisuće osam sto K) za liječenje siromaha, držanje farmaceutičkog ormara, osim toga zastupati će liječenjem nesicomaka, cijepljenjem kosica, pri godom sudbenih komisija i epidemija.

Natjecatelji moraju biti austrijski artar lani i sposobljeni za vršenje liječničke službe i poznati jedan od slavenih jezikova i po mogućnosti talijanski.

Molbe se imaju upraviti na predsjedništvo zdravstvenog okruga Roč-Buzet u barem tri godine u jednom občinskom uredu. Izre ili u uredu koje druge javne vlasti ili kod županije, tako da natjecatelj znade uz hrvatski također talijanski jezik, imati će prednost.

Molbe imaju se podnjeti podpisanim do 1. septembra 1912. inclusive.

Glavarstvo občine:

Pazin, dne 12. augusta 1912.

L. S. Glavar: dr. S. Kurelić v. r.

Broj 3264.

Razpis natječaja!

Razpisuje se ovime natječaj na sistemiziranu mjesto občinskog redara sa godišnjom placom od K 1000, sa kvinkvenijem od K 100 i sa obučenom od K 80, platljim anter-patno i mjesecno jednaku obročumu i sa pravom na mirovnu polag organičkog pravilnika i službene pragmatike te polag zemaljskog zakona od 12. augusta 1907. br. 42. l. z. z.

Natjecatelji imaju dopresti u kazne, da su austrijski državljani, da su prekorčeni 35. godinu starosti, da su zdravi i jaki, da su dobri glas i posmatra te da znaju čitati i pisati hrvatski i po mogućnosti talijanski. Prednost imaju oni natjecatelji, koji služe ili su služili u takavom službi ili u svojstvu c. k. zandara.

Molbe treba podnjeti podpisanim do 1. septembra 1912. inclusive.

Glavarstvo občine:

Pazin, dne 12. augusta 1912.

L. S. Glavar: dr. S. Kurelić v. r.

Razpis natječaja!

Razpisuje se ovime natječaj na sistemiziranu mjesto občinskog kanceliste za godišnji placom od K 1440 i sa kvinkvenijem od K 150, platljim anter-patno i mjesecno jednaku obročumu i sa pravom na mirovnu polag organičkog pravilnika i službene pragmatike te polag zemaljskog zakona od 12. augusta 1907. br. 42. l. z. z.

Natjecatelji imaju dopresti u kazne, da su austrijski državljani, da su prekorčeni 35. godinu starosti, da su dobri posmatra te da su — mislući o svojstvu občinskog činovnika — juče drogde namje-

Bernard Ulderik Capponi

pomorski kapetan i p. f. f. z.

preminuo, ulros u 8^u, u 75. godini života, nakon moga bratice, koju prednje krtečansko odanost i prividjen dobro u Sacramentima.

Sproved biti će u srijedu 21. o. m. u 8 sati prije podne. Mal Losinj, 19. kolovoza 1912.

Harija, supruga.

Josip i Nada, dječa

Oprata se od plemenite namjere doprinosa vjeraca

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesecnu otplatu te prima uloške, koje ukamačuje uz

4 | 2 O | O

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

Iznajmljuje se više stanova od jedne sobe, sobice, kuhinje, voda i plin u kući, parketi u sobama, nova kuća, kraj hrvatske škole na Kastanjeru, ulica Leme br. 9.

Olovke glasoviti budujevački proizvod tucet 40 h. Na malo ca. 80-96 helera. Trgovci zasluže 50%. Uzorki: 30 tuceta na izbor, cedrovina, 6-uglasti, također crnolaste olovke K 12. Dobije se kod Adolf Weber, Budějovice (Česka) br. 143.

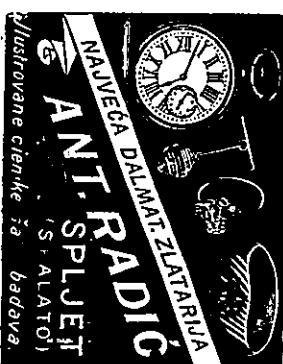
Skrinje (klite) prodaju se u tiskari Luginja i dr., Pula, ulica Giulia 1.

Švelja za bijelo rublje i ženska odjela preporuča se slavenskim obiteljima Pule. Adresa u uređenictvu.

Uložne knjižice za „PČELICU“ mogu se dobiti u tiskari Luginja i dr., Pula.

OLOVKE

u korist dražbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u tiskari Luginja i drug. u Puli ulica Giulia 1.
uz cijenu od 2 do 10 para.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Padoviana Via Sisano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktorska poslužba u domu i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Petrove kapljice.

Derzvolom vis. kr. zem. vlade stavljam u promet lijek novorivij i po hrvatskim stručnjacima - proizvod proti svima bolestima: želudac, crijevo, jetara, bubrega i sluzena.

Sastavljen je od samih svježih sokova, biljaka, kojetina, te se ne preporuča svakome, koji boluju od slabe provrave, raznih boli i grčeva, felica i u crijevima. Pomaze svakom u proti slaboj probavbi, mučnini, kroničnom kataru želudca i crijevima. Umjerje dize i okrepljuje cijeli organizam.

Učinkovit je za dijete, za bolnice, za bolice, za kracke godine, za rukove i noge.

Učinkovit je za ženama i majčine.

Učinkovit je za ženama i majčine.</